

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	8 korona
Egy évre:	12 "
Külföldre: Negyedévre	5 "
Egy évre:	20 "

Felelős szerkesztő

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:

Uászló József.

Egyeszedék ára 4 fillér.

Cserkezettség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon

ROSTA.

Egyetemi beszédek voltak most napirenden. Az ország szíve kezdte, kincses Kolozsvár folytatta.

A mit odafent az oktalanul dédelgetett Budapesten a lelépő Heinrich, a fellépő Demkó meg utána Kiss János beszélt, elmúlt mint az árnyék. Arcunkra vetődött a szó, lelkünkbe is borotvetet. Hanem azután csak elhanyaglott rólunk a felhő észrevétlenül.

Mennyivel más, mennyivel különb a mit Kolozsvárott a nagy eszű, tüzes lelkű Apáthy István mondott! Kemény igazságai, mint pöröly szikrázva csapnak le és zuznak. Összetörök a bálványokat, szemébe vágják a budapesti Olimpusról színpad-hasogató bádoggvillámos Jupitereknek az igazat. Ez a beszéd valóban elevenre tapint és országos jelentőségű eslekedettel ér fel, a midőn férfias bátorsággal oda zugja az egész országnak, hogy a társadalmi nevelésre egész közéletünk rászorul; mert ebben az országban mindenütt hiányzik a művelt hang.

Szívem vérével irtad ezt a dalt! — Kiáltjuk mi innen, ős Debrecen délibábos tájáról kincses Kolozsvár felé a lángelméjű Apáthyinak.

A hazafiság legfő kötelessége ma az ilyen őszinte szókimondás.

A műveltség hangja ez, mely a világhosszúságot terjeszti: a nemzetiműveltség világhosszúságát . . .

* * *

Debrecen városa megint dicséretes dolgot cselekedett. Megírta szép hegedűszóban, hogy már ezentul a város csupán csak hazai iparcikket vásárol.

Ó mi szépen leng a zászló! Ó mi szépen villog a kard! . . .

Fájdalom azonban, ha közelebről megvizsgáljuk az állapotot, hamar rábukkanunk, hogy a csinos csemetének nincs gyökere.

Olyan ez, mint a délszaki erdő, a melyet napszámosok cipelnek a Bika disztermébe, hogy fölékesítsék vele a lépcsőházat, a folyosókat és a terem szögleteit. A bál után aztán kissé porosan megint visszakerülnek ezek a növények az üvegházba.

Mi már csak eléggé színmagyarok vagyunk itt Debrecenben, hiszen igazság szerint egyebek sem vagyunk. Hanem ha alaposan végig vizsgálunk boltosaink raktárait, jaj! de kevés venni valót találunk és bizony nem sok fillérünk maradna ott, ha szigorúan vennők a hazai ipar jelszavát.

Aztán a közönség . . . ez a közömbös, ilyen eszmék jelentősége, hatása eredménye iránt teljesen közömbös magyar közönség, — ez biz' a füle botját se mozditja, nemhogy követelné a hazai cikket. Sőt meg se veszi szívesen és nem ad érte annyit, ha nem angol, francia vagy német áru.

Hát csak álmodjunk tovább és dicsőítsük a nemes város jószándékát . . . Elvégre a pokolba vezető ut is merő jószándékkal vagyon kikövezve.

* * *

Régi mókás vers az, amit a mindig elégedetlen magyar gazda szokott dudolni, hogy:

Nyáron nagyon meleg van,
Télen nagyon hideg van,
Ősszel esik az eső.
Soha sincsen jó idő.

De most már ugy látszik annyira kikökkent kerékvágásából a magyar éghajlat időjárása, hogy nem alaptalan többé a panasz.

Tíz nappal ezelőtt még nyári ruhában szaladgáltak a gyerekek és parázs volt a nap sugara. Tegnap meg uram isten! — fűtöttek mindenfelé. Ma még nyár volna a naptár szerint, a hivatalos ős csak holnapután kezdődik, és ime nyakig benne vagyunk a télben! Amiből

csak az lehet a mese tanulsága, hogy a magyar nemzet nem bizhatja többé sorát a forgandó idő viszontagságaira. — Olyan munkát kell itt végezni, a mi nem függ az idő szeszélyétől. Iparkodásunk hasznát bizony immár csak az ipari munka föllendítéséből remélhetjük. Mi már a szénkorszakban élünk. A szén anyja a gőznek, a villamos erőnek. Ezen a szárnyakon juthatunk előre a boldogulás felé!

Egy év alatt.

— szept. 21.

Jó lenne halotti méceset gyujtani, nem mert éppen egy év előtt jelent meg a chlopy-i hadparancs, hanem ama felfogás miatt, melylyel e hadparancs ugy Ausztriában, mint Magyarországon találkozott.

Ausztriában minden reakcionáriusnak felpeszsdült a káröröme, mert azt hitték, hogy e hadparancscsal megadták a kegyelem döfést a magyar nemzeti törekvéseknek, nálunk meg az izgatók azt a véleményiparkodtak elterjeszteni, hogy e parancscsal szándékosan és lényegesen megcsorbitották Magyarország szuverén államesszméjét.

Az akkori magyar miniszterelnök, Kuen-Héderváry gróf persze rögtön megragadta az alkalmat, hogy nyílt parlamenti ülésben eloszlassa a valódi vagy képmutató aggodalmakat, de ő nem találta meg azokat a büszke, a magyar érzelmi világot felvillanyozó szavakat, melyeket később Tisza István gróf ugyan ezen alkalomból oly dus mértékben talált. Ő visszautasította mindama tolokodó beavatkozásokat, melyek osztrák parlamenti testületekből hozánk áttolakodtak, visszautasította határozottan, megmutatta hogy egyetlen, még oly tekintélyes idegennek sem szabad befolyást gyakorolni ma-

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpöket és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4—kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantli óggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

gyar államügyekre, már azért sem, mert ez ügyek helyes megértése még nem áll kellő rendelkezésére. és fölébresztette a nemzeti reményeket jövő sikerekre, melyek szorosán megteleltek az 1867. kiegyezési törvénynek, melyben a monarchia védelmére „egységes és közös“ hadseregről volt szó.

Valóban, ha ezt a hadparancsot ma adnák ki, egészen más és tárgyilagos felfogással találkozánk innen is. Tul is Mert lassanként a legmagasabb katonai körökben is belátják, hogy a nemzeti elem kihasználása a hadseregben csak a hadsereg védekezési erejének erősítésére szolgál, hogy az egységesség nem a sablonos egyneműségben van és Magyarországon nemesak ama katonai program kivitele által, melyet a kormány a kilences bizottság tárgyalásai alapján maga elé tűzött, belátták, hogy a „nemzetiség“ szó alatt, melylyel a chlopy-i parancs élt, a legkevésbé sem akarták bántani a magyar államgondolatot.

És valóban mi minden történt ez egy év lefolyása alatt Magyarországon a katonai reformokra vonatkozólag. Új katonai iskolák, az alapítványi helyek szaporítása, az iskolai program átalakítása a katonai intézetekben a magyar nyelvű tanítás javára, tehát dus magyar tiszti anyag előkészítése, erősebb kilátás modern katonai büntető perrendtartásra, az ezrednyelv rendelet és most legutoljára mint plasztikus kialakulás, a magyar államszuverénitás elismerése a hadseregben is, a hadügyminiszter utolsó nyelvrendelete.

Mintegy egészen új világ lépett keletkezébe, melynek megjelenési oka sokkal kevésbé van abban az ellenzéki előnyomulásban, melyet két év előtt a katonai javaslatok alkalmából hajtottak végre, mint inkább abban, hogy a szabadelvű párt ismét összeszedte magát, hogy védője lett a valóban magyar nemzeti szellemnek, amint ez a kiegyezési törvényben jelentkezik, hogy ez a párt ismét megtalálta a teljes bátorságot az egész ország politikai vezetéséhez azt a bátorságot, melyet egy hazafias erél és céltudatos vezér benne gerjeszteni képes volt.

— szept. 20.

— **Őszi kilátások.** A Budapestről írja tudósítónk: A parlamenti szünet a végét járja. A képviselőház a jövő hónapnak mindjárt első harmadában ismét összeül. Az ellenzéki sajtó jóslásokba bocsátkozik, azt írják, hogy az ellenzék erős támadásra készül, pedig ma még senki sem ismeri a kormány őszi programját és így azt sem, hogy mi képezheti majd egy megokolt támadásnak az alapját. A kormány tervének nem ismerése az oka annak, hogy Kossuth Ferenc sem nyilatkozott a politikai helyzetről minapi nyilvános szereplése alkalmával. Bánffyék azonban nem nyugoznak és egyre keresik a nexust az ellenzéki politikusokkal a koalíció érdekében. Keresik, mert egymagokban bizony nem volnának képesek, hogy nagyobb mozgalmat keletkezteszenek. Bánffy D. bárónak saját bevallása szerint ötven vannak csupán és közülök Eötvös Károly nem is bevallottan Bánffy-párti, olyan csekélyke erőtevéző ez, hogy miatta talán még a

hárszabályok revíziójára sem igen kell a kormánynak gondolnia. A helyzet egyébként a képviselőház első ülése előtt kristályozódik majd ki. Tisza István gróf kormányelnök az első ülést megelőzően értekezletre gyűjti egybe pártját, hogy őket a jövőben tennivalók iránt kellőképpen tájékoztassa. Ekkor értesül a politikai világ, vajjon a rendes költségvetést tárgyalatja a kormány mindenekelőtt vagy a kiegyezést, a kereskedelmi szerződéseket vagy a véderőtörvény reformját kapcsolatban a nagy hadügyi kölcsönnel.

Tisza István gróf kormányelnököt e hónap 22-ikére esütörtökre várják Budapestre, mert estére minisztertanácsra gyűlnek egybe a kormány tagjai.

— **A magyar ipar a közös hadseregben.** A közös hadsereg végre teljesen megállapított abban, hogy milyenek legyenek az új ágyuk tartozékai és a bécsi arzenált már végleg megbízták a mintágyuk elkészítésével. Március végén kiírják a pályázatot az összes szükségleti cikkek szállítására. Alaposan indokolt a remény, hogy ezuttal már a magyar ipar teljesen hozzájut az öt megillető részesedéshez. Az utolsó időben határozott haladás mutatkozik a magyar iparnak a közös hadsereg és haditengerészet körében való térfoglalásánál. Az utolsó időig a kereskedelmi miniszterium ugyszóiván el volt zárva attól a lehetőtől, hogy a hadügyminiszterium beszerzésén befolyási gyakoroljon. Most azonban a kereskedelmi kormány céltudatos eljárása folytán a közös hadügyminiszterium is a méltányos eljárás alapjára állt és most, mielőtt egy

Találkozás.

Az István-úton, a Városliget szélén egy szürös atyafi haladt cammogó léptekkel. Óvatosan, kímélően nézett körül, mint aki tájékozódni igyekszik. Öreg, törődött embernek látszott. A csontos arc értelmet, talán egy kis ravaszságot is fejezett ki. A júniusi est lezállóban, a levegő tikkadt, fülledt. A szürös ember, miután egy ideig megállt, lassan bekanyarodott a ligethe. Erősen megnézte a járőrelőket. Valakit megszólítani akart. Válogatott bennük.

Elhatározta magát. Egy padon ülő öreg napszámóra esett a választás. Feléje ment.

— Nem lenne szives megmondani, kérem, merre van erre a Berostyánkoresma?

A megszólított lustán emelte fel kövér szemhéját, hogy megnézze azt, aki megszólította, aztán válaszolt:

— Hamar eléri, ha igyekszik a Hermina-utra. Csak balra kell menni, majd megmondják ottan.

— Köszönöm az utbaigazítást, de én már azt se tudom, merre esik a Hermina-ut? Vagy talán nem is tudtam soha. Nem vagyok idevaló.

— Azt látom, — jegyezte meg a napszámos.

— Vámoszszékről kerültem föl. Egy kis sorom van.

— Hunnan? — kérdezte a napszámos, figyelmesen nézve az előtt álló szürös embert.

— Vámoszszékről. Félnapj járóföld vasuton. Négy forintot fizettem, amiért felhoztak.

A napszámos felkelt. Komor, napégett arca mintha kiderült volna.

— Vámoszszéki ember? Ugy emlékszem, hogy ösmerem én kigyelmedet.

— Az is meglehet.

— De úgy is van. Itt szolgált valamikor a lőfejű vasutnál. Kocsis volt.

— A már szent igaz. Nagyon eltanálta.

A napszámos mosolygott.

— Könnyű volt azt kitalálni. Még azt is tudom, hogy Tóth Kiss Mihály-nak híjják kigyelmedet.

A szürös ember igyekezett nagyot csudálkozni.

— Ejnye, no! Ez már mégis. De hát hunnan tudja olyan akkurátusan?

— Hunnan tudom? Hát onnan, hogy huszonhat esztendővel ezelőtt együtt voltunk kocsisok a lőfejűnél. En vagyok a Hadar Imre.

— Az Imre? — csudálkozott tovább Tóth Kiss Mihály — nem lehet az. Hadd látom csak jól. Az ám, mákos

ucscse, formit hozzá nagyon. De egy kicsit elformálódott azótátul. Olyan fekete volt a bajusza, mint a szurok. Hát a haját hová tette, Imre koma? No nézze meg az ember! Csakugyan a Hadar Imre. Nem adom egy tál lencséért, hogy így ráakadtam a régi cimborára. Kezet fogtak. Tót Kiss Mihály folytatta:

— No nem hittem volna. Hadd látom csak, hiszen kigyelmed is a mi vidékünkéről való.

— Igen, Vámoszszékről.

— Persze, hogy onnan. Aztán azótátul mindig itt van, ebben a nagy városban?

— Komiszul. Az az sehogy.

— Mit dolgozott? — tudakolta Tót Kiss Mihály.

— Mindent össze-vissza. Napszámoskodom. Hun van, hun nincs. Ahogy gyün. Hát kigyelmed hogy van azóta?

— Megvagyok, hála Istennek, kutya bajom. Nem sajnálom, hogy itthagytam ezt a Pestet. Enyje no, de örvendek, igazán örvendek, hogy látom, Sohasem hittem volna, Csak nagyon megpenészedett a bajusza, aki kutya áldója van.

Hadar Imre busan rázogatta a fejét.

— Bizony magam is megpenészedtem. Alig hogy a lábamon vagyok. Nem jó dolga van a szegény embernek ebben

rendelést a magyar ipar fogyatékosága miatt az osztrák iparnak kiad, minden egyes esetben kérdést intéz a magyar kereskedelmi miniszterhez, vajjon az illető cikkben nincs-e magyar iparos, aki szállítani tudna. Ezen eljárás, mely már a múlt évben gyakoroltatott, egy év alatt több mint 20 millió koronát juttatott a magyar iparnak.

Miniszteri tanulmányutak. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter után Tallián Béla földmivelésügyi minisztert láttuk tanulmányuton, amit nem csekély meglepéssel konstatálunk, mert nagyon helyén valónak találjuk, hogy a két közgazdasági tárca vezetője, akiknek folyton a lüktető életviszonyokkal van dolguk, ezeknek mibenlétéről a helyszínen közvetlen tapasztalás útján szerezzenek meggyőződést. Hieronymi Károly bizonyára értékes megfigyeléseket és tapasztalatokat gyűjtött az ország északnyugati megyékben tett utazása alatt, amelyeket gyümölcsözően fog felhasználni iparfejlesztési akciójában és egyéb terveiben. Tallián Béla meg az ország északkeleti megyéit kereste föl legelőbb, mert ott a legszükségesebb és a legsürgősebb a szegény ruthén földmivelő népet segíteni. A ruthén nép nyomorusága egyrészt ama körülménynél fogva, hogy valóban a legnagyobb foku, másrészt meg annál fogva, hogy sajnos — nagy területre terjed ki, nem csupán helyi jellegű, hanem országos érdekű kérdés. Azért az egész ország rokonszenves érdeklődéssel irányította figyelmét az u. n. ruthén akcióra, amely már néhány év óta üdvösen folyik, s amelyet most Tallián Béla — úgy látszik intenzívebben

akar előmozdítani. A földmivelésügyi miniszter kitűnő szemmel és gyakorlati érzéssel bír, hogy teljesen fölismerje a ruthén föld gazdasági hiányait s fogyatkozásait és helyesen megválassza az ott legcélszerűbben alkalmazandó gazdasági eszközöket. E mellett okvetlenül a kulturális téren teendő intézkedések sem kerülendik el figyelmét, amelyeknek körébe belevonandja a kultuszminisztert, ami annál könnyebb lesz, mivel a jelenlegi és az előbbi kormány is már igen sokat tettek e téren. Bizalommal telt várakozással nézünk tehát eléje Tallián Béla tanulmányutjából fakadó üdvös eredményeknek és sikereknek.

Kamarai közlemények.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek figyelmét felhívja a következő árlejtésekre.

Kantinérlétre irt ki pályázatot a cs. kir. 6-ik hadtest parancsnoksága. Ajánlatok október hó 5-ig nyújthatók be. A bérbeadandó vendéglők Eger és Lőcsei kórházakban vannak elhelyezve.

Közállításra hirdet ajánlati verseny tárgyalást a szegedi üzletvezetőség. Pályázni október hó 5-ig lehet.

Fémanyagok vásárlására ajánlatok adandók be a M. A. V. igazgatóságához szeptember hó 28-ig.

Építési homok, téglák, szappan, seprű, horgany, zsinog lucerna mag és halina esztrak szállítását a szegedi üzletvezetőség verseny tárgyaláson óhajtja biztosítani. A zárt ajánlatok október hó 12-ig nyújthatók be.

A M. A. V. igazgatósága 1905. jan. 1-től 3 esetleg 5 évre szükséges vasutkéregmenetjegyek szállítására ezennel pályázatot hirdet. Pályázatok 1904. október

hó 14-ig déli 12 óráig nyújthatók be a M. A. V. anyag s leltárbeszerzési osztályához. Bónatpénz 5 százalék, Elhelyezendő 1904. október hó 4-ig déli 12 óráig a M. A. V. főpénztárnál.

A m. á. v. igazgatósága 1905. jan. 1-től egy esetleg 3 évre szükséges csepű, jutafonal és tisztítókenő szállítására ezennel pályázatot hirdet. Pályázatok október hó 5-ig, déli 12 óráig nyújthatók be a M. A. V. anyag és leltárbeszerzési osztályánál. Bónatpénz 5 százalék, elhelyezendő 1904. október hó 4-ig déli 12 óráig a M. A. V. budapesti főpénztárnál.

A Klosterneuburgi ruhaszertár 1905 évi szüklétszámra vonatkozó árlejtési hirdetmény a Budapesti Közlöny szeptember 14-iki számában fog megjelenni.

Aluminium bánya Magyarországon.

A Jád völgyében, Remec vidékén ujabbán egy aluminium bányát tártak fel. Szaktudósok megállapítása szerint ez az aluminium bánya a legdusabb az eddig ismertek között. Az aluminium réteg kiterjedése 6 és fél kilométer hosszú és 2 és fél kilométer szélességű. A dolog közgazdasági fontossága hazánkra nézve az, hogy ezzel egy új termelési ág nyílt meg, mely eddig nem volt: az aluminium bányászat.

Bővebb felvilágosítást az érdeklődők az ipar és keresk. kamaránál vagy az árlejtést kiíró hatóságnál szerezhetnek.

A polgári cs. és kir. tengerészeti parancsnokság megküldte a debreceni kereskedelmi és iparkamarának anyag szükségletére vonatkozó árlejtési hirdetményeit, ajánlati mintákkal felszerelve. Az érdeklődők ugyan ott megtekinthetik.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Szegény tanulók segítése. A debreceni ev. ref. egyház a szegény tanulókat ingyen könyvvel s írószerekkel látja el, mintegy 1500 kor. értékben.

a nagy városban. Hát még ha úgy marad, mint én, özvegyen. Egy macskám sincs. Néha azt se tudom, hol hálók, hol kelek.

— Az nem jó sor, — mondta Tót Kiss Mihály — kivált ha az ember kissé előregszik. Fiatalon oda se néz az ember a világnak. Ha van, jó; ha nincs, úgy is jó. De már vénségére...

Elgondolkozott, aztán ismét megszólalt:

— Nini, egyet mondok, kettő lesz belőle. Ide hallgasson, Hadar Imre komám — Fülelek.

— Gyűjön kigyelmed haza. Már úgy, mint velem. A múlt héten temették a sógoromat, a Kurta Bálintot. Az volt a község csőze. Most hát megmondom az igazat, én vagyok a község bírja, már három esztendeje.

— Ugy?

— Ugy ám. Nem dicsekedésből mondom, csak éppen azért, hogy felbiztassam.

— Engem? — kérdezte Hadar Imre, ki nem minden irigység nélkül nézte az egykori kocsis társát.

— Igen kigyelmedet. Már arra akarom biztatni, hogy gyűjön hozzánk csőzek. Nem lesz semmi baja. Kap krumpliföldet, komenciót, ami dukál. No, egy-kettőre.

— Megyek, mondotta Hadar Imre és nagyot csapott Kiss Mihály markába.

— Megvan az alku. Meg is ihatjuk az áldomást. Mert énmost már viszem.

Betértek egy kocsmába. Sört rendelték. A bírő nagyon beszédes lett.

— De régen nem koccitottunk. Hátha még tudná, milyen sorban járok én itten.

— Ugyan milyen sorban? — kérdezte Hadar Imre.

— Házitüznözbe.

— A' már valami.

A volt kocsis, a község bírő huncyorított a szemévell.

— Nagy sora van annak. A fiamnak nézek asszonyt. Itt szolgált Pesten, aztán beleszeretett egy leányba. Most, hogy haza került, már mint a fiam, nem volt nyugta, addig rimázkodott, míg el nem jöttem. Aztán, ha a leány is úgy akarja, hát haza viszem. Hadd éljék világukat. Arra valók.

— Igen, hagyta helyben Hadar Imre.

— Csakhogy, — folytatta Tót Kiss Mihály, — egész nap nem tudok ráakadni a leányra.

— Talán nincs Budapesten.

— De itt van az. Csakhogy nincs helyben. Hatszor is ott jártam a kvártély-asszonyánál a Soroksári-utcában, de nem találtam otthon.

— Hát bizony az olyan facér cseléd elkószál.

— Igen, elkószál.

Tót Kiss Mihály ennél az utolsó szónál megvakarta a fejét. Aztán bizalmasan odaszólt Hadar Imrének:

— Csakhogy, tudja kigyelmed, sokféleképp lehet kószálni. Mégis csak szeretném tudni, hogy milyen fajta, ha már a menyem lesz. Azért, mondok, utána járok egy kicsit. A kvártélyos asszonya azt mondta, hogy este a Borostyán-kocsmában szokott rostokolni. Hát majd odanézek. Hadar Imre felállott.

— Bizza azt csak én rá, Tót Kiss Mihály uram. Látom, hogy fáradt, törődött.

— Szó, ami szó, sokat mászkáltam.

— Aztán meg — magyarázta Hadar Imre — így jár oda. Maradjon csak itt békességben. Mire egy-két korsó sört felhajt, itt vagyok a leánnyal. Majd megnezem én, milyen a fajtája, konyitok hozzá. Sokat láttam azóta, hogy nem láttuk egymást. Csak mondja meg szaporán, hogy hívják azt a leányt.

— Karos Borcsának. Feketeszemű leány, úgy mondta a fiam.

— Jól van. Menten itt leszek.

Háromnegyed óra múlva Hadar Imre visszajött másodmagával. Hozta a leányt.

Pénztár vizsgálata. Az ev. ref. egyházpénztár és hivatala tegnap előtt egy Somogyi Pál főjegyző elnöklése alatt álló bizottság megvizsgálta és teljes rendben találta.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága ma délután 4 órakor ülést tart az egyháztanácssteremben. Tárgy: Folyó ügyek.

Előadások a bábaképezdében. A helybeli magyar királyi bábaképezdében az előadások október ötödikén kezdődnek.

H I B E K .

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 20-án. Lassu hőemelkedés és elvélve — főképp délen — eső várható.

* **Dégenfeld gróf amerikai utja.** Degenfeld József gróf egyházkertületi főgondnok a Budapesten a konvent elnökségével folytatott tárgyalások után tegnap elvállalta a reá bízott küldetést és e hét végével Fiuméból a Cunard Line hajóján második szor is utra kél Amerikába, hogy az ottani protestáns egyházakat az anya egyházba beolvassza. A gróf november közepén tér vissza Debrecenbe.

* **Kisaszonynapja a gör. katolikusoknál.** A gör. kath. egyház ma ünnepli a bold. Szűz születésének emléknapját, mely alkalomból a helybeli gör. kath. kápolnában az istentiszteletet sorrendje

— Ehun van. Ez az. Tót Kiss Mihály jól megnézte, a csinos, barna leányt, ki igyekezett a szemét lesütni.

— No fiam, — kérdezte Tót Kiss Mihály — hát akarsz-e velem jönni?

— Ha elvisz . . .

— Akarsz-e fiam felesége lenni?

— Ha elvesz . . .

— Nohát készülj. Holnap hajnalban indulunk. Várlak a vasutnál. De előbb igyál egy kis sört,

— Köszönöm, nem élek vele.

A leány távozott. A leendő rokonok mellőztek minden érzékenységet. Mikor a két öreg cimpora együtt maradt, Tót Kiss Mihály felvetette a kérdést:

— Hát milyen fajta?

Hadar Imre jól megfontolta a választ, azután így felelt:

— Hiszen nem mondom, hogy olyan szemérmes, mint Zsuzsánna, vagy olyan ártatlan, mint Genováva, de ha megbecsüli magát, olyan hűséges felesége lehet a kigyelmed fiának, mint amilyen Sára volt Abrahámnak. Én mondom.

A bibliai hasonlatok imponáltak a leendő apósznak.

— Akkor hát nincs baj, — mondotta — koccsintunk.

Lucián.

a következő: Reggel 6 órakor reggeli istentisztelet kenyéradással; délelőtt 9 órakor sz. mise, utána mirroválás; délután 3 órakor veacsérnye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **Kubelik János itthon.** A világhírű hegedűművész családjával együtt a harmadik napot tölti Debrecenben apósa bessenyei Széll Farkas kir. táblai tanács elnök házában. Mint debreceni polgár Kubelik itthon érzi magát városunkban, látogatásokat fogad és viszonz és apósa társaságában többiben kikocsizott a város utcáin, a hol mindenki rokonszenves érdeklődéssel kíséri. Kubeliknél nagyon otthonosan érzi magát a szerető szülők és a számos jó ismerős körében. A két kicsi gyönyörű baba különösen megnyerte a látogatók tetszését. Kubelik még néhány napig itt marad, aztán nevével visszamegy kolini kastélyába, onnan pedig nagyobb külföldi körútra indul. A két gyermek ezalatt Debrecenben marad a nagyszülők gondozása alatt.

* **Karácsoni kiállítás.** Az ipartestületnél erős munka folyik, a karácsonra tervezett kiállítás és vásár rendezése körül. Az előkészítési munkálatok befejezést nyertek és most most nincs egyéb hátra, minthogy a helybeli mesterek, segédek és tanoncok minél nagyobb bizonyítékát szolgáltatassák a helyi ipar fejlődésének és haladásának. A kiállításra már eddig is többen jelentkeztek; az ipartestület vezetőségének azonban ezen kiállítás rendezésével egyrészt az a célja, hogy az általános kiállítás legyen, vagyis a kiállításon lehetőleg minden ipari szakma képviseltessék; másrészt pedig óhaja az, hogy a kiállítók ne valami speciális, talán a kiállítók iparágához egyáltalán nem is tartozó munkadarabok készítésén törjék a fejüket, hanem minden kiállító megmaradjon a saját iparágánál és ezen iparágban is ne valami különleges, és nehezen megfizethető dolgok készítésével töltse el idejét, hanem a nem a mindennapi, a legszükségesebb és a nagy közönség által keresett ipari cikkel előállítására fektessék a főerőt. Ha ilyen ipari készítményeknél fejtik ki a kiállítók szaktudásukat és ha ilyen tárgyaknál hozzák arányba a munka értékét az eladási árral, akkor az ipartestület vezetősége által kitűzött cél bizonyára el is éretik; a kiállítók pedig azon kellemes helyzetbe jutnak, hogy szabatos munkájuk és izlésesen elkészített tárgyaik vevőket találnak.

* **A kőművesek munkaszünete.** A tél a maga hidegségével és szükségével már előre küldi fagyos leheletét. Mindenki iparkodik, hogy addig is dolgozzék és keressen, hogy a tél készületlenül ne találja. Örül az, akinek alkalma van dolgozni. Nálunk mégis egy egész tömeg ember letette a munkaeszközöket és összetett kézzel néz elébe a közeledő tél nyomorának. A kőművesek munkaszünetésbe léptek és miután az építőmesterek felhívása dacára mai napig nem állottak

munkába, e hónap 24-én maguk az építőmesterek zárják be a munkát. Mindakét részről szomorú és káros következménnyel fog ez az áldatlan harc járni és ószintén óhajtható, hogy a megegyezés valahogy mégis ideje korán létrejöjjön a munkaadók és a munkások közt, akik ellenségeket néznek egymásban, holott közös érdekből egymásra vannak utalva. Tapintat, emberiség és méltányosság legyen a jelszó mind a két részen, akkor a megegyezés is sikerülni fog. Egyelőre azonban erre nem sok a remény. A békéltető bizottság tegnap délután összeült ugyan, de alaki hiba miatt nem tárgyalhatott. Megjelentek az építőmesterek és kőművesmesterek teljes számban, a kőművesmunkások részéről hat kiküldött, Polgár Zsigmond, Rados Lipót és Doktor Ármán iparfelügyelők, Boldizsár Kálmán dr. főkapitány helyettes és bizottság elnöke Vetéssy Béla iparügyosztályvezető. A hiba az volt, hogy a munkások nem azokból kerültek oda, a kiket a békéltető bizottságba ennek idején beválasztottak, holott az ipartörvény 163 §-a ezt írja elő. Így hát a békéltető bizottság ülését péntek délután 3 órára tüzték újra ki. De ettől se sokat várhatnak, mert a kőművesmesterek összetartanak és nem vélik teljesíthetőnek a munkások követeléseit. A követelések két főpontja az, hogy a jelenlegi 32 fillér órabért 36 fillérré emeljék és hogy a munkaadók ismerjék el a munkások választott bizalmi embereit. A mesterek a 36 filléres bérminimumot azért nem tartják teljesíthetőnek, mert a felvállalt építkezések költségvetését a 36 filléres bérré alapították. Jövő tavasztól kezdve azonban nem zárkoznak el a béremelés előtt. A több száz ezer koronára rugó építési vállalkozások munkálatait tehát félben hagyják, ha a munkások nem engednek.

* **Gondnokság.** A debreceni kir. törvényszék B. Ökrös Nagy Juliánna h. szoboszló. Baluku Ferenc debreceni. Vadász Balázs p.-ladányi és Zsely Imre debreceni lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

* **A vármegyeiapidijasok.** A vármegyei alkalmazottjainak fizetésrendezése alkalmával a rendszeresítettapidijasok kimaradtak a kalkulusból. Azt mondta a miniszter a vármegyének, hogyapidijasokról nem szól a fizetésemeléstárgyaló törvény, tehát azok nem is részesülhetnek a fizetésemelés áldásában, már csak azért se, mert amugyis kimerült a rendelkezésre álló pénzforrás. Ami vármegyei rendszeresítettapidijasaink, akik hosszú évek óta hasznos munkát teljesítenek, véleményünk szerint helytelenül neveztetnekapidijasoknak, mert valósággal irnokok s mint ilyenek jogga

HOL lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

előnyösen ismert saját készítményű női-és férfi cipő-áruházában. Csapó-utca 5 hol méret utáni rendelések is jó anyagból pontosan készíttetnek.

tartanak igényt a fizetésemelésre. A szervezési szabályrendeletben állásuk rendszerezett, a minőségük irnokai, a főispán nevezi ki őket, nyugdíjjogosultsággal bírnak, nem fölmondás, vagy elbocsátás útján hagyják el állásukat, csak fegyelmi uton mozdíthatók el, végül van egy korábbi belügyminiszteri rendelete, mely szerint az ilyen jellegű napidíjasok irnokoknak tekintendők. Az igazság itt azt követeli, hogy akármi az elnevezés, fő a lényeg: a vármegye minden alkalmazottja részvett a fizetésemelésre. Az ország lakossága akaratából és jóváhagyásával a törvényhozás kész örömet méltatja a rendszerezett napidíjasok érdemeit is, akik épp oly buzgó, hasznos tagjai a közigazgatási szervezetnek, mint a többi tisztviselők. A változott viszonyok, a folyton emelkedő drágaság egyenesen köteleességévé teszi az államnak, hogy a vármegyei alkalmazottak eme mostohagyermekéről is emberiesen gondoskodjék. Van Hajdúvármegyében olyan rendszerezett napidíjas, aki 21 év óta szolgál és ma 900 korona évi fizetése van. A vármegye alispánja csak emberi köteleességet teljesítene, ha a mellőzött napidíjasok ügyét az e hó 29 én tartandó vármegyei közgyűlésen felvetné. Ha a közgyűlés kimondja, hogy a rendszerezett napidíjasok irnokoknak minősíti, amihez a belügyminiszter más megyéknél készséggel járult, úgy a derék napidíjasokat ért méltatlanságot csakhamar jóvá lehet tenni.

*** Orvosgyakorlók a közkórházban.** Az 1904—1905-iki tanév végén lépnek ki az egyetemről azok az ötödéves orvosnövendékek, akikre az orvosi képesítés új rendjét először alkalmazták. Ennek megfelelőleg a már doktorrá avatott orvos csak akkor mehet önálló gyakorlatra, ha előbb egy évig valamely közkórházban gyakorlatot folytatott. Ez a gyakorlati év először 1905. szeptember 1-én lép életbe. Ennek céljából a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, valamint a belügyminisztérium bizottsága körutazást tesz az országban és helyszíni szemlét tart a nagyobb kórházakban, kiemelve, hogy mely kórházak lennének alkalmasak arra, hogy a fiatal orvosdoktorok ott egyévi praxisekat eltöltheték. Ehhez képest a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezéssel fogja kijelölni azokat a közkórházakat, ahol az egy évi praxisis eltöltés a bizottság Debrecenbe is eljön.

*** Póttartalékosok bevonulása.** Jövő hónap 3 án 800 közös hadseregbeli póttartalékos fog nyolc heti kiképzésre Debrecenbe bevonulni. A katonai ügyosztály intézkedett, hogy ezekből 200 a barakok-

ban helyeztessék el, 600-at pedig a polgárságnál fognak beszállásolni.

*** Havazás.** Miskolci levelezőnk táviratozza, hogy a Bükk-hegységet már hó borítja. A borsodmegyei Mucsony és Hámor községek határában nagy havazás volt, s a hó mindent elborított. Késmárki levelezőnk távirata szerint a Tátrában is nagy havazás volt, s a hegyeket vastag hóréteg borítja; lenn a Poprád völgyében is annyira lehült a levegő, hogy a szobákban fűteni kezdtek. — Nagyvárad tudósítónk jelenti, hogy Belényesen és vidékén ma nagy havazás volt, a környékbeli hegyeket hó borítja. Nagyváradon havas eső volt. A gyalui hegyet, mint nekünk Kolozsvárról táviratozzák, mindenütt hó borítja. Nagy havazás volt Zalatnán és Dobrinban, ahol tízcentiméteres hó borítja a földet.

*** M. kir. bányászati és erdészeti főiskola.** Mint a hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémia 6 fősége folyó évi augusztus hó 3-ikán Ischben kelet legfelső elhatározásával új tantervet kapott, amelynek értelmében az akadémia ezentúl *M. kir. bányászati és erdészeti főiskola* címet fogja viselni. A főiskolán négy szakosztály lesz, még pedig: a bányamérnöki, a fémkohómérnöki, a vaskohómérnöki és az erdémérnöki szakosztály. A tanulmányi idő minden egyes szakosztálynál négy évre terjed. Azok, akik a főiskolát elvégezték és a választott szak körébe tartozó rendszeres üzemnél legalább két évet gyakorlati szolgálatban töltöttek, államvizgálatra jelentkezhetnek és mérnöki oklevelet kapnak. Az új tanrendszer az ezévkilencszáznegy-ötödiki tanév, azaz folyó évi október hó elején lép életbe és az első évre beiratkozó hallgatókra feltétlenül kötelező. A főlvetel és beiratás október hó 6-ikán és 7-ikén lesz; október hó 15-ikéig a rektor, azontul csak az illetékes (a bányászati ágazatra nézve a pénzügyi-, az erdészeti ágazatra a földművelésügyi) miniszter engedélyezheti a főlvetelt.

*** Bádóg a torokban.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt hétfőn délután, Erőss Jakab kávéház tulajdonos, 4 éves fiacskájával, Lacikával. A kis fiu, a nevelőnével játszott, s egy löhere alaku bádógot vett a szájába, észrevétlenül. Egy pillanatban, a kis fiu fejét önkéntelenül hátra hajtotta és a bádógot lenyelte. A kis fiunak, Fáy Márk dr. nyújtotta az első segélyt, ki a bádóg darabot, egy kanállal lenyomta s ezáltal is megkönnyítette a gyermek lélegző képességét. A kisfiu állapota, most már nem veszélyes, mindazonáltal Erőss, tegnap felvitte fiacskáját Pestre, ahol a

Bródi féle gyermekórházban, Röntgen sugarak segítségével fogják eltávolíttatni a lenyelt bádóg darabot, amely — mint hiszik — a torokban akadt meg.

*** Olcsó lesz a cseléd.** Az ideai sanyaru termés, mely előreláthatólag igen nehéz telet hoz a szegényebb néposztályra, erősen kihat a cselédbérre is. Ez is lefog jelen'ékenyen szállni, mint mindennek az ára, amiből nagy a kínálat. Még tart a kintvaló munka, kukoricatörés, szüret embarkézt követel még s ima már is nő a debreceni cselédszerző intézetekben a tarka csoport, a sovány kímunkált paraszt lányok és asszonyok, akiket hajt a szükség s a sötét tél iránt való félelem. Es mi lesz később. Az élelem, a kenyér, a megélhetés ez idén sokkalta drágábbnak ígérkezik, a kamrák pedig üresek, nem tudnak könnyíteni a drágaságon s ez a nincsetlenség hajtja az éhes embereket a falvakról, tanyákról a városba kenyér után. Így természetesen lemegy a cselédbér is. Olcsóbb lesz a szakácsnő, szobalány, szárazdajka, akiknek az utóbbi időben alaposan sikerült fölserfólni a bérüket és odajutottak, hogy maguk sem tudják voltaképpen mik ők: kisasszonyok-e avagy cselédek. Kalapot tesz a fejére és vasárnaponként keztyűs kézzel sétál a bakával. A cseléddel úgy van az ember, hogy fölszámítva a bérét, az élelmét, a lakást, mosást stb., ott van vele tökéletesen, hogy többre rug a napszáma, mint a kapás emberé, aki pedig nem felesel vissza, nem ül az ablakba, nem válogat és nem kérdezi meg, hogy hány gyerekből áll a család, hány szoba van, milyenek a padozatok, van-e lépcső, kell-e vizet hordani, külön főznek-e a cselédeknek, van-e kimenő, meg bemenő stb. Szóval a cselédbér előreláthatólag most lefog menni s a parasztlány olcsóbban telet ki a jó meleg uri szobában, mint eddig.

*** A szüreti kilátások.** Az eső, mely az egész országban beállott, szinte csodákat művelt, a szőlők felüdültek még ott is, ahol sokat pusztított a hőség. — Sajnos van olyan vidék is, ahol az eső elkésett, de ez csak elvétve fordul elő. máskülönbben a szőlők állapota ez idő szerint teljesen kielégítő és arra a feltevésre jogosít, hogy termésünk, ha mennyiségileg nem is haladja meg a közepet, de minőségileg igen jó lesz. E fültevéshöz képest élénken indul meg az üzlet. Belföldi és osztrák cégek élénk érdeklődést tanúsítottak az ideai termés iránt és nagy üzletre készülődnek. Debrecenben, az előszüretelésből ítélve, a szőlőtermés nem lesz nagyobb mint tavaly volt, mert a darázsok sok kárt tettek a kertekben, azonban minőség tekintetében kiváló jónak ígérkezik.

*** Az utolsó garas.** Utolsó garasomat vesztettem el. Bajnak ugyan nem nagy baj volt.

Csakugyan

Neumann M.	ruhaüzletében vásárolhatunk a legbiztosabban.	* * *
Neumann M.	ruhái szépek, jó szabásuak és tartósak.	* * * * *
Neumann M.	az ország első és legnagyobb ruha üzlete.	* * * * *
Neumann M.	-nél a szabott ár minden darabon fel van jegyezve.	* * *
Neumann M.	áruháza Piac-u. 49., a főpostával szemben van.	* * *

mert az utolsó garas nagyobb szerepet játszik, mint a régi volt tíz arany, Nagyon természetes kerestem garasomat, kikutattam minden zsebemet, kétszer is kifordítottam, a zseb minden esücskébe háromszor néztem, de — hiába. Kétségbeestem.

Ha akkor kötél lett volna nálam bizonyára a világ legderekabb embere veszett volna el bennem.

Egy jó barátom jött felém. Pénze soha sem volt, tehát most sincs, de jó tanácsosul mindig szolgált, tehát most is. Elpanaszoltam neki bajomat. Egy percig gondolkodott majd így szólt:

— Nem tudod megtalálni utolsó garasodat. Micsém könnyebb, mint segíteni e bajon. Menj az adóhivatalba barátom és ott mondd el bajodat. Azek az urak ott az utolsó garast is megtalálják. Szervusz!

* **A bookmaker irodák megrendszabályozása.** Krecsányi Kálmán detektívönök szombaton felhívta a bookmaker irodákat, hogy keddig mutassák be engedélyüket, amelyek alapján működnek, különben kedden bezárja az irodákat. A tulajdonosok tegnap megjelentek a rendőrségen, ahol batesztelték a Lovaregylettől nyert engedélyüket, Krecsányi valamennyivel jegyzőkönyvet vett fel arról is, hogy mily keretekben mozog az ilyen irodák működése. Annyit máris elrendelt, hogy ezután a bookmakerek nem vehetnek fel külföldi versenyekre szóló fogadásokat, Egyelőre Ausztria nem artozik a külföldhöz. Az ügyet oly módon akarják szabályozni, hogy a rendőrség, illetve belügyminiszter szabályzatot fog kiadni a Lovaregylet engedélykiadó joga tekintetében és ez alapon az irodák működését korlátozni fogják.

* **Tűz a Hatvan utcán.** Tegnap délelőtt 10 órakor a Hockfelder Jakáb Hatvan u. 19. sz. a. házában tűz ütött ki. A tűz a padláson keletkezett s az ott levő értéktelen iskola holmit emésztette fel. Mikor azonban komolyabb jelleget öltött volna s a gerendázásba is belekapott, akkorára megjelent a tűzoltóság Publign Ernő h. főparancsnok vezetésével s a tüzet eloltotta. A kár értéktelen.

* **Meglopott mulatótárs.** Tökés Imre együtt mulatott Kovács Imre s Nagy Mihály cimboráival. Alaposan neki láttak az italozásnak, annyira, hogy Tökés tegnap a rendőrségen azt sem tudta megmondani, hol ittak. Azt sem tudta, honnan s hová került, csak azt, hogy mikor felébredt az utcán feküdt, s a tárcája 58 korona készpénzzel együtt hiányzott. — A mulató társaságra gyanakszik.

* **Kutya história.** Beállított tegnap Fekete bátyánk a rendőrség panaszfelvételi helyiségébe

— Panaszom van!

— Hát csak ki vele Fekete bátyánk szolt a rendőrbiztos.

— Az a baj instálom, hogy ez a Kovács Feri a szomszédom.

—?

— Nem tetszik érteni? Hát van neki egy szögája. Szögám ugyan nekem is van, de a Kovács szomszéd szögájával még én össze kerülök eccer.

— Miért aztán?

— Azér' mer' hogy o'an gondatlan.

— Mit csinált az a gonosz szolga.

— Az a baj épen, hogy nem csinálja a dögát.

— Hát mi volna a dolga?

— Az, hogy mikor lefekszik este, hajtsa

be a Bodrit az ólba. Meg a többit is, mer hogy hát kutyát tart a szomszéd.

— Megharapta Fekete bátyámat a kutya?

— A kéne neki, tudom nem kóstolna több csizmaszárat.

— Hát mán hogyne ártottak volna, mikor ugatnak.

— Fekete bácsi pedig nem tud tőle aludni ugye?

— Nem bánom én, ha ugat, alszom én tőle, de átjön az instálom valamennyi az én portámra oszt ott gazdálkodik. Az éccaka is 10 pengő kárt okozott a gonosz fajzat.

— 20 korona kár, jegyezte fel a r. biztos.

— Nem husz instálom, csak tíz pengő. Nem számítom én fel kétszeresen.

* **Jóváhagyott alapszabály.** A földmívelési miniszter a Hajdumegyei méhészegylet alapszabályait jóváhagyta.

* **Katonai utóállítás.** Tegnap délelőtt utóállítás volt a Pavillon laktanyában. A jelentkeztettek közül mintegy tizenhet vált be.

* **Pipa az imaházban.** Nagy botránynak volt okozója egy falusi atyafi. Vasárnap este, a Deák Ferenc utcai izr. imaházba bevetődött, egy vidéki atyafi, ki egyideig száj táva hallgatta az ájtatos, szent zsolozsmákat, egy félreeső szegletben. Egy pillanatban a frigszekrényhez férközött, zsebéből elővette a dohányzacskót és pipáját s már már rágyujt, ha az egyháziak karon nem fogják és ki nem vezetik az imaházból.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál a tegnapi napon két halálozást jelentettek be: Balog Ferenc ev. ref. 3 hónapos és Grünberger Andor izr. 7 éves.

* **Szecekszász takarmányszük időben.** Rothmeyer I. püspöki jószágkormányzó felhívja a gazdák figyelmét a szecekszász és takarmány besavanyításának fontos ságára a jelenlegi szük esztendőben. A szecekszász takarmánnyal való etetés különösen azért ajánlható, mert a II. és III. ad rendű takarmány szecekszászva és sésvízzel leöntve izletesebbé válik s azt a szarvasmarha szivesebben eszi.

* **Oltás a lépfene ellen.** Nem épent új dolog már, hogy a lépfene ellen a háziállatokat a Pasteur módszere szerint való beoltással kell megvédeni. Ugy látzik azonban, ezt a fontos állategészségügyi intézkedést néhol nem tartják be. Azért a földmívelésügyi miniszter most körrendeletet bocsájtott ki, mely Debrecenbe is megérkezett s melyben az oltásra vonatkozó szabályrendelet áthágását rendőri kihágásnak minősíti, tehát a kik ellene vétetnek, 200 koronáig terjedő pénzbírságban marasztalhatók el.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Tegnapelőtt este az Ondódon Kiss József gazdasági eseléd Kovács Gábor gazdálkodónál felakasztotta magát. Mielőtt azonban meghalt volna, észrevették s levágták. Eszméletre hozták s most már nincs is egyéb baja, minthogy az óta — hebegő lett. Tettének okát nem vallotta be.

* **Kitűnő nevelő ajánlatik,** egy nyolcadik osztálybeli tanuló, tisztességes szerény fiatal ember, valamely urí családba, elemi iskolába vagy algimnáziumba járó tanuló mellé. Naponta egy és fél órát adhat havi 15 koronáért. Cím: a kiadóhivatalban.

LETZTER JÓZSEF fényképészet festészeti és fénykép nagyási műterme Piac-utca 44. r. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

x **Dívtos férfi és fia kallapok** nagyobb választékban Feketénél.

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rácz Károly** zenekara játszik.

S Z I N H Á Z.

— **(Szinháztüztöltési gyakorlat.** A már lapunkban említett szinháztüztöltési gyakorlatot, amely érdekes látványosság számba mehet, a debreceni tüztöltőség Szikszay Gyula főparancsnok és Publign Ernő h. főparancsnok vezetésével vasárnap, e hónap 25 én délután 3 órakor tartja meg, ha az idő kedvező lesz. — Szeles vagy esős idő esetében az érdekes és szükséges próbaoltást később tartják meg. Közönség a próbagyakorlatot meg nézheti.

— **(A színhézi bérlők figyelmébe.)** Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a régi bérlők jogai f. hó 28. délután 5 óráig tartatnak fent. Debrecen 1904. szept. 20. Oláh Károly tanácsnok, színházi felügyelő.

T A V I R A T O K.

A japán orosz háboru.

A mandzsuriai harcterről.

Niucsvang, szept. Kuroki megkezdte az előnyomulást Mukden ellen, miután Nodzu seregével egyesült. Oku tábornok a kínai határszölen igyekszik Tielint elérni s ott a II. és III. japán hadtesttel egyesülni.

Berlin, szept. 20 Pétervárról jelentik Mukdentől és Tienglingtől délre erős sáncolások folynak. Welitschko tábornok az új véelmi terven dolgozik. A 6. szibériai hadtest előre nyomulása még folyton tart. Samsonow tábornok vezeti Simonow parancsnok helyett a szibériai kozák divíziót. Mind a két kozákdívizió Himhónál az ellenséggel érintkezik, a ki a folyót előőréeivel elérte.

Port Artur ostroma.

Csifu, szept. 20. Az előrelátható jelek szerint Port Artur igazi ostroma a most következő szombaton fog csak megkezdődni. A japánok 35 ezer ember erősítést kaptak s még egyre érkeznek csapatok Dalnyba. A forgalomba hozott hírekkel szemben itt konstatálják, hogy a japánok a belső erődökből kettőt elfoglaltak, amelyet a maguk számára megerősített s ágyakkal felszereltek.

Csifu, szept. 30. A portarturi orosz helyőrség néhány csapata tegnap kirohanást intézett a japán ostromlóhad ellen, Heves harc után az oroszok nagy veszteséggel visszavonultak.

A békeakció.

Páris, szept. 20. A külügyminiszterium jegyzékét intézett a nagyhatalmakhoz, egy békeakció indítása ügyében. Két nagyhatalom: Németország és Anglia hajlandóknak mutatkoznak a közbelépésre, miután Anglia biztosítja őket arról, hogy Japán a méltányos ki egyezést nem fogja visszautasítani.

A cár főhadsegéde.

Pétervár, szeptember 20. A cár főhadsegédévé nevezte ki gróf Ignatiew lovassági tábornokot, a birodalmi tanács tagját.

A testben hagyott csipesz.

Budapest, szept. 20. A szegedi kir. ügyészségnél dr. Dollinger egyetemi tanár ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén Ledeczi Pál által beadott feljelentés ügyében Dr. Bakonyi Kálmán vizsgálóbíró elrendelté az exhumálást s ennek fogantatásával a szegedi törvényszék vizsgálóbíráját bízta meg, Dr. Bakonyi vizsgálóbíró ezen végzését azzal indokolta meg, hogy exhumálás annyival is inkább szükséges, mert Ledeczi szül. Ehmann Teréz holttestének újabb beható megvizsgálásától vád újabb bizonyítékokat szerezhethet a bűnösség megállapítására. Az igazságügyminiszterium az 1890. évi XI. t. c. 2 § c. pontja értelmében — tekintettel az ügy fontosságára — az igazságügyi orvosi tanács két tagját küldte ki Ledeczi holttestének exhumálásához. Ez a kiküldött Dr. Bakó Sándor egyet. magántanár és dr. Genersich Antal egyetemi tanár mindkettő a kórbonctan tanára. — Ezeknek szakvéleménye fogja majd irányítani a vizsgálat további folyamatát.

Dollinger tanárt mai első előadásán orvostanhallgatói és a klinikák és fővárosi kórházak orvosai nagy ovációkban részesítették. Mutschenbacher Tivadar szigorló orvos a orvostani tanítványai nevében, Winteritz Arnold gyakorló orvos orvostársai nevében meleg szavakkal üdvözölték a meghurcolt tanárt, biztosítva őt megingathatatlan bizalmukról. Dollinger megaláztatottan köszönte meg az ovációt és kijelentette, hogy a magyar igazságszolgáltatásba vetett bizalommal — várja a nevével kapcsolatba hozott ügyben az igazságos határozatot, amelynek szemérmiképpen sem akar prejudikálni.

Havazások.

Torda, szept. 20. Az éjjel a hegyes vidéken nagy havazás volt. A topánfalvi hegyeket és a torockói székelykőt vastag hóréteg borítja. A levegő rendkívül lehűlt s a hőmérő 5 fok Celsiusra esett. Öt nap óta állandóan eső esik.

Trencsén, szept. 20. Az időjárás itt olyan hidegre fordult, hogy nemcsak a Nagy-Tátra, hanem a Kis-Kriván és a Tátra csúcsait és magasabb lejtőit is hó fedi.

Letartóztatott lelkész.

Budapest, szept. 20. A budapesti rendőrség elfogta Kosch Tamás alsó ideci luteránus lelkészt és nejét sikasztás miatt. A letartóztatott házaspár most tért vissza Amerikából.

Vasuti szerencsétlenség.

Ferrara, szept. 20. A velencei vonat összeütközött egy mozdonyval. A vonat kizökönt, több kocsi összezúzódott. Az utasok és a személyzet közül három meghalt, hat súlyosan, kilenc könnyebben megsérült.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével
ajánlják kitűnő minőségű
fiú és leány fehérneműket

harisnya, kötények, matracok,
paplanok stb. stb. nagy raktárát.
Intézetbeli növendékek-
nek előírás-szerint.

Határozott árak!

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha nem keményedik meg.

Egy doboz 50 Ft

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.
Valamint Tóth Béla gyógyszeráránál

Drótiüveg

épületek, első részére gyárak és
műhelyekben, üvegházak, verendák
alapzatokra satb. A jelenkor kitűnő
üveganyaga. szállítja: Üveg ipar
részvénytársaság, ez előtt
Siemens Frigyes, Neusattl, Ell-
bogen mellett. (Csehország).

A gyárat képviseli Bolgár Pál. Buda-
pest VI. felső erdősz. 16-18.

MEGHÍVÁS**A Debreceni Termény- és Áruraktár Részvény-Társaság**

1904. szeptember hó 25-én, délelőtt 10 órakor
A VÁROSHÁZA TANÁCSTERMÉBEN tartandó
XVII-ik évi rendes közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Határozat hozatal a lefolyt 1903—1904 üzleti év zársumadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozat hozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítására nézve.
4. Határozat hozatal újabb építkezésre nézve.
5. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.

Debrecen, 1904. szeptember 7.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreceni első takarékpénztárnál, vagy a debreceni ipar- és kereskedelmi banknál — térítvény és igazoló-jegy kíséretében — letenni. A zársumadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

1904.

Őszi és téli divat újdonságok legnagyobb választékban legolcsóbban Hajdu- és Biharmegye elismert legnagyobb

Női- és leány felöltők, kalapok

áruházában

RÓZSA LAJOS

DEBRECEN, Kistemplom-bazár szereshető be.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fennálló gépműhelyemben **ujtalálmányú és szabadalmazott** vasszerkezetű és felülnyomású

borsajtók és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmúlja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivethető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban **de olcsó árakban** kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelett

Preizler Mór

műlakatos és gépjavitó műhelye.

fényképészeti cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épület

bőr áruk

PÉNZ

4°-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra. **Személyhitelt!** papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre **gyorsan és discretum.**

Bank- és magánadósságok convertálása

LÁNG SAMU

bankbizomány

Budapest VI., István-tér 16.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. (Válaszbélyeg.)

Az üzlet teljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIARULÁS.

Szifft Aladár

Piac-utca 24.

Schroll-téle chiffonok és vásznak, női és férfi fehérenemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli fej- és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batisztok, cartonok és zefirek, cérna pique és velour barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztyűk, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron lévő áruk

gyári áron alul végkiárúsítatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piac-utca 24.